

Λεπτομέρειες ουσίας εκ του βίου του Αγίου Νεκταρίου

/ [Γνώμες](#)

Ὁ Ἅγιος Νεκτάριος, Ἐπίσκοπος Πενταπόλεως, ὁ θαυματουργός, τοῦ ὁποίου τήν μνήμη ἐορτάζουμε στίς 9 Νοεμβρίου καί τήν ἀνακομιδή τῶν ἱερῶν λειψάνων του στίς 3 Σεπτεμβρίου καί ἰδιαίτερα τιμᾷ καί γεραίρει τήν ἀγία του προσωπικότητα ἡ νῆσος Αἴγινα, εἶναι ἓνας ἀπό τούς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας καί μάλιστα τῶν χρόνων μας.

• Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μάνης κ. Χρυσοστόμου Γ΄

Ἀξίζει, ἐν προκειμένῳ, νά παρουσιάσουμε στό κείμενό μας αὐτό, μερικές

λεπτομέρειες από τήν βιοτή του, οί όποῖες ὅμως κρύβουν οὐσία πνευματικότητας. Πρόκειται γιά μικρά περιστατικά, ἀλλά μεγάλα σέ ήθική ἀξία. Εἶναι μικρά γεγονότα μέ οὐσιαστική δυναμική πού θητεύουν σέ ἀρχές καί ἀξίες βγαλμένες ἀπό τόν ἐνάρετο βίο τοῦ ἁγίου.

Ἐν πρώτοις, ὡς ἀναφέρεται, οἱ γονεῖς τοῦ Ἀγίου, ἦσαν οἱ Δῆμος (Δημοσθένης) καί Μπαλοῦ Κεφαλαῖ, οἱ όποῖοι ζοῦσαν πτωχικά ἀλλά μέ πολλή εὐσέβεια. Εἶναι χαρακτηριστικό ὅτι ἡ πτωχεία δέν στάθηκε ἐμπόδιο γιά τήν πίστη τους στό Θεό καί τήν εὐλάβειά τους. Πολλοί ἄλλωστε ἅγιοι, ὅπως μανθάνουμε ἀπό τά Συναξάρια εἶχαν γονεῖς πτωχούς καί εὐσεβεῖς. Ἰδιαίτερα, ἡ πολύτεκνη μητέρα τοῦ Ἀγίου ἐκεῖ στό σπίτι τους στή Σηλυβρία τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης (ὁ ἅγιος γεννήθηκε τήν 1η Ὀκτωβρίου 1846) δίδασκε τόν μικρόν Ἀναστάσιον τά διδάγματα τῆς πίστεως καί ὡς γράφει ὁ πρῶτος βιογράφος τοῦ Ἀγίου, ὁ ἁγιορείτης μοναχός Ἀβιμέλεχ: «Ἀπό πεντατετοῦς ἡλικίας, διδασκόμενος παρά τῆς Μητρός του (εὐσεβεστάτης οὔσης) μεταξύ τῶν ἄλλων καί τόν πεντηκοστόν τοῦ Δαβίδ ψαλμόν «Ἐλέησόν με ὁ Θεός», ὅταν ἔφθανεν εἰς τόν στίχον «Διδάξω ἀνόμους τάς ὁδοὺς σου», ἐπανελάμβανε τόν στίχον συχνότερον, καί οἶονεῖ ἐξητεῖτο διά τούτου τά μέσα τῆς παιδείας καί μαθήσεως, καθυποσχόμενος τρόπον τινα, ὅτι θά διδάξη, προορῶν τό μέλλον ἐκ θείας νεύσεως.

Ἀφοῦ ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν ἐπτά ἐτῶν, ἠγόραζε χάρτην καί συνέρραπτεν αὐτόν, ἐρωτώμενος δέ ὑπό τῆς Μητρός του τί ἔκαμεν οὕτω τόν χάρτην, τῇ ἀπεκρίνετο, ὅτι ἤθελε νά κάμνη βιβλία, νά γράφῃ τά λόγια τοῦ Θεοῦ.

Μεταβαίνων δέ εἰς τήν Ἐκκλησίαν καί ἀκούων τόν Θεῖον λόγον, ἐπιστρέφων εἰς τήν οἰκίαν, εἶχεν αὐτόν εἰς τήν μνήμην του τόσον, ὥστε ὅπου ἐδιηγεῖτο πάντα, ὡς τά ἤκουε τά θεῖα λόγια. Καί οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλά ἔκαμε καί ἄμβωνας παιδικούς καί ἀνέβαινε ὡς ἄλλος Ἱεροκῆρυξ, ἅτινα ὅλα βεβαίως ἐσήμαινον τήν μέλλουσαν προκοπήν τοῦ Παιδός».

Οἱ «παιδικοί ἄμβωνες» δηλώνουν τόν μύχιο πόθο γιά τό σπουδαῖο διακόνημα τῆς ἐκφορᾶς καί κηρύξεως τοῦ θείου λόγου δηλωτικόν ὅτι ἡ ἱερά αὐτή ἐπιθυμία ἐμφυτεύεται ἀπό τόν Θεό στίς παιδικές ψυχές. Καί ἰσχύει, ἐν προκειμένῳ, ὁ εὐαγγελικός λόγος «Ἄφετε τά παιδιά καί μή κωλύετε αὐτά ἐλθεῖν πρός με· τῶν γάρ τοιούτων ἐστίν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν» (Ματθ. 19,14).

Ἄγων τό 14ο ἔτος τῆς ἡλικίας του ὁ Ἅγιος βρέθηκε ἀπό τήν γενέτειρά του στή Κωνσταντινούπολη. Ἐκεῖ ρίχνεται στή βιοπάλη. Ἐργάζεται σέ μία ἀποθήκη καπνῶν μέ μόνη ἀμοιβή, στέγη στό πατάρι της καί βέβαια ἐλάχιστη τροφή. Ἐργαζόμενος ἀλλά καί προθυμότατος στή μελέτη. Γιά μία ἀκόμη φορά ἀποδεικνύεται ὅτι πολλάκις αὐτοί οἱ νέοι προοδεύουν καί ἀναδεικνύονται στή ζωή. Μάλιστα ἀπό τίς

μελέτες του ὅσα ρητά καί ἀποφθέγματα θεωροῦσε ὅτι ἦσαν χρήσιμα καί ὠφέλιμα γιά τούς ἄλλους ἀνθρώπους τά κατέγραφε σέ σακκίδια καί περιτυλίγματα, σέ χαρτιά συσκευασίας καπνῶν καί ἄλλα μέν φύλαγε, ἄλλα δέ, τά προωθοῦσε στούς πελάτες πρός διδαχή. Εἶχε ἀπό τότε νέος ἀκόμη τήν αἴσθησι τῆς ὠφελείας τοῦ πλησίον. Ὁ ἴδιος στό πρόλογο τοῦ βιβλίου του μέ τόν τίτλο «Λογίων θησαύρισμα», ὅπου περιέχονται τά ἀποφθέγματα αὐτά, γράφει χαρακτηριστικά: «Τό ἀνά χειῖρας ἔργον, εἶναι προϊόν μακρᾶς καί συντόνου ἐργασίας καί ὀφείλεται εἰς πόθον διακαῇ προώρως ἀναπτυχθέντα πρός μετάδοσιν ὠφελίμων γνώσεων· διότι πρωτίστως ἤδη τό τοῦ διδασκάλου ἐζήλευσα ἔργον καί εἰς τοῦτο μετά προθυμίας ἀπεδόθην· τό ἔργον ὅμως πολύ τοῦ ζήλου ὑπέρτερον, διά τήν ἐμήν ἀνεπαρκῆ πρός τό ἔργον παρασκευήν· ἀλλ' ἡ ἐπιθυμία ἰσχυρά καί ἐπίμονος. Πρός πλήρωσιν δ' αὐτῆς ἔγνω νά ὠφεληθῶ ἐκ τοῦ θησαυροῦ τῶν προγόνων· οὗτος ἔκειτο πρόχειρος καί ὑπό τήν διάθεσίν μου, καί ἡδυνάμην νά θησαυρίσω· καί οὕτως ἡ ἐργασία ἤρξατο, καί συλλογή τις πενιχρά ρητῶν, γνωμῶν καί ἀποφθεγμάτων κατηρτίθη· ἀλλά καί ὁ τρόπος τῆς μεταδόσεως διά τήν ἔλλειψιν χρημάτων ἦν οὐχ ἥττον δυσχερής, καί ἐνόμισα, ὅτι ἡδυνάμην νά χρησιμοποιήσω ὡς δημοσιογραφικά φύλλα τά χάρτινα καπνοσακκίδια τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει καπνοπωλῶν.

Τό ἐπινόημα μοί ἐφάνη λυσιτελές καί εὐθύς σχεδόν ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν, καί ἐπί ἱκανοῦ ἀριθμοῦ τοιούτων φύλλων ἔγραφον καθ' ἐκάστην διάφορα ἐκ τῶν ἀποθησαυρισθέντων γνωμικῶν, ὅπως οἱ χρώμενοι τούτων ἐκ περιεργείας ἀναγινώσκοντες τά γεγραμμένα διδάσκονται τά σοφά καί ὠφέλιμα· καί αὕτη ὑπῆρξεν ἡ ἀρχή τοῦ ἀνά χειῖρας βιβλίου, καί τῷ πόθῳ τούτῳ ὀφείλεται».

Ἀλλά καί ἓνα ἄλλο στοιχεῖο ἀναδεικνύεται μέ τίς μελέτες τοῦ Ἀγίου Νεκταρίου. Πρόκειται γιά τό γεγονός ὅτι ἔχουμε ἐνώπιόν μας τήν εὐεργετική σύνθεση τῆς κλασικῆς γραμματείας, τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ καί τῆς χριστιανικῆς παιδείας μέ τά συγγράμματα τῶν ἐλλήνων καί θεοφόρων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι τοῦτο ἓνα ὕψιστο εὐεργέτημα γιά τόν πολιτισμό.

Ἐπειτα βλέπουμε τόν Ἅγιο δάσκαλο στό χωριό Λιθί τῆς Χίου. Πάντοτε ἄλλωστε τοῦ ἀγίου τοῦ ἄρεσε ἡ διδακτική. Συνάμα δείχνει ὅτι τό λειτούργημα τοῦ διδασκάλου ἀποπνέει σεβασμό. Ἀκόμη ἐκεῖ στή νῆσο Χίο ἔλαβε καί τήν μεγάλη ἀπόφαση τῆς ἀφιέρωσής του στό Θεό. Γνωρίστηκε στή Νέα Μονή μέ Πατέρες καί ἀσκητές τοῦ «Κολλυβαδικοῦ κινήματος» καί ἰδιαίτερα μέ τόν διακριτικό Γέροντα Παχώμιο Ἀρελᾶ (†1905) πού βρισκόταν στό Προβάτειο Ὅρος μέ τόν ὁποῖο ἔζησε μέρες πνευματικῶν ἀνατάσεων. Πολύ σπουδαία τυγχάνει καί ἡ ἐπιστολή τοῦ Ἀγίου Νεκταρίου πρός τά πνευματικά τέκνα τοῦ γέροντος Παχωμίου μετά τήν ὀσιακή κοίμησή του, ὅπου ἐκθειάζει τήν ἀξία καί τήν σημασία τοῦ ἐναρέτου πνευματικοῦ πατρός, ὡς ἦταν ὁ ἀοίδιμος Παχώμιος. Ὅλα αὐτά δείχνουν ὅτι οἱ πνευματικοί καί

ένάρετοι ἄνδρες ἔχουν ἐπικοινωνία ἐν Χριστῷ καί σύνδεσμός τους δέν εἶναι ἄλλος παρά ἡ κατά Χριστόν καλλιέργεια καί ἀνάβαση.

Μία ἄλλη λεπτομέρεια εἶναι ἡ παρουσία στή ζωή τοῦ Ἁγίου τῶν Εὐεργετῶν ἀδελφῶν Χωρέμη καί Χαραλ. Σακκόπουλου, οἱ ὁποῖοι βοήθησαν παντοιοτρόπως τόν πτωχό ἅγιο. Ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ πάντοτε ἐνεργεῖ καί φωτίζει συνανθρώπους μας γιά ἀγαθὰ ἔργα. Τό ἴδιο συνέβη καί στή περίπτωση τοῦ διορισμοῦ τοῦ Ἁγίου ὡς ἱεροκήρυκα μέ τήν ἀπροσδόκητη παρουσία καί παρέμβαση τοῦ Δημάρχου Ἀθηναίων, τοῦ ἀξιολόγου Μιχαήλ Μελλά, στό Ὑπουργεῖο τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ἐπιλύοντας τίς γραφειοκρατικές δυσκολίες. Γράφει συγκεκριμένα ὁ ἐκ τῶν πρώτων βιογράφων Ἰωακείμ Σπετσιέρης τό ἔτος 1929: «Ὁ Νεκτάριος ἐλθὼν εἰς τὰς Ἀθήνας ἐστερεῖτο παντελῶς χρημάτων, διότι, ὅ,τι ἐπορίζετο ἐν τῇ Αἰγύπτῳ διένειμε εἰς τοὺς πτωχοὺς, καί ἐξέδιδε συγγράμματα ὠφέλιμα πρὸς τό χριστιανικόν πλήρωμα τοσοῦτον δέ ἀφιλοχρήματος ἦτο, ὥστε πολλοὶ ἔλεγον· «χρήματα καί Πενταπόλεως δύο πράγματα ἀντίθετα» ἐνῶ δέ ἐστερεῖτο καί αὐτοῦ τοῦ ἡμερησίου ἄρτου, παρ' οὐδενός ἐζήτει τι, οὔτε ἔλεγεν ὅτι στερεῖται, ἀναμένων μετὰ πεποιθήσεως τὴν θείαν ἀντίληψιν.

Διηυθύνθη δ' οὕτω εἰς τό ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καί παρεκάλεσε τόν ὑπουργόν, ἵνα διορίσῃ τοῦτον ἱεροκήρυκα εἰς τινὰ ἐπαρχίαν, ὡς ἔχοντα πάντα τὰ προσόντα διὰ τὴν θέσιν ταύτην· πλήν ἐκεῖνος ἀπεκρίθη, ὅτι δέν δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο διότι στερεῖται Ἑλληνικῆς ὑπηκοότητος ἂν καί ἔχῃ τό Κράτος ἀνάγκην Ἱεροκηρύκων. Τοσοῦτον δέ συνεκίνησαν οἱ λόγοι οὗτοι τόν ἀείμνηστον Πενταπόλεως, ὥστε ἐδάκρυσεν.

Ἀποχαιρετήσας τέλος τόν ὑπουργόν κατήρχετο τὴν κλίμακα τοῦ ὑπουργείου λίαν συγκεκινημένος, ὅτε ἀνήρχετο ὁ γέρων Μελλάς ὅστις χαιρετήσας τοῦτον ἐρωτᾷ «τί συμβαίνει, Πανιερώτατε, καί εἴσθε λίαν συγκεκινημένος;» «ἐπορεύθην, ἀπήντησεν οὗτος, πρὸς τόν ὑπουργόν, καί τόν παρεκάλεσα, ὅπως μέ διορίσῃ Ἱεροκήρυκα, ἀλλὰ μοί εἶπε, ὅτι στεροῦμαι Ἑλληνικῆς ὑπηκοότητος». «Ἐπιστρέψατε, φωνεῖ ὁ Μελλάς, καί σᾶς παρακαλῶ θερμῶς, ὅπως πορευθῶμεν ἀμφοτέρω πρὸς αὐτόν»· ὡς δέ παρουσιάσθησαν λέγει ὁ Μελλάς πρὸς τόν ὑπουργόν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν: «Κύριε ὑπουργέ διατί δέν διορίζετε τόν Πανιερώτατον, Ἱεροκήρυκα, ὅστις ἔχει ὅλα τὰ προσόντα καί αὐτὴν τὴν πρότασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου;» «διότι στερεῖται», ἀπεκρίθη ὁ ὑπουργός, «Ἑλληνικῆς ὑπηκοότητος» «Ἑλληνικὴν ὑπηκοότητα, ἀνταπήντησεν ὁ Μελλάς, ζητεῖς ἀπὸ τόν Πανιερώτατον, ὅστις ἐσπούδασεν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῶν Ἀθηνῶν καί ἔχει πτυχίον τῆς Θεολογικῆς τοῦ Πανεπιστημίου Σχολῆς; καί ἐάν δέν διορίσῃς τοῦτον, ποῖον θὰ διορίσῃς»; ἐπείσθη τέλος ὁ ὑπουργός καί αὐθημερόν συνετάχθη τό διάταγμα τοῦ διορισμοῦ.

Ταῦτα διηγήθη πρὸς με αὐτός ὁ ἴδιος Νεκτάριος, προσθέσας ὅτι «ὁ Θεός

ἀπέστειλεν τόν κύριον Μελάν καί μέ συνήντησεν ἐνῶ κατηρχόμην τήν κλίμακα τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν».

*

Μιά ἄλλη λεπτομέρεια οὐσίας πού βρίσκεται στή φιλομάθεια τοῦ Ἀγίου εἶναι καί ἡ ἐκμάθηση τῆς γαλλικῆς γλώσσας. Στήν βιβλιοθήκη του ὅπου εὐρίσκεται στό δωμάτιο τοῦ Ἀγίου στήν Αἴγινα ὑπάρχουν πολλά γαλλικά βιβλία ὡς καί ἡ «Grande Encyclopedie». Ἐπίσης πρέπει νά ἐπισημανθεῖ ὅτι ἔλαβε τό πτυχίο τοῦ Προλύτη τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν τό ὁποῖο ἦταν τότε, τό 1885, ἰσότιμο μέ τό δίπλωμα τοῦ διδάκτορος. Λόγιος ὁ ἅγιος. Ἐμβριθεῖς γνώστης τῆς θύραθεν καί τῆς χριστιανικῆς παιδείας ἀποδεικνύοντας τόν ἄριστο συνδυασμό ράσου καί γραμμάτων. Ὁλόκληρη βιβλιοθήκη ἀποτελοῦν μάλιστα τά ἔργα του, τά δοκίμια, τά ἄρθρα του.

Ἄλλη λεπτομέρεια εἶναι τό γεγονός ὅτι στήν Ἀθήνα, ὡς διάκονος κήρυττε τόν θεῖο λόγο. Μάλιστα στό βιβλίο του «Δέκα λόγοι ἐκκλησιαστικοί διά τήν Μεγάλην Τεσσαρακοστήν» πού ἐξεδόθη τό 1885 ἀναφέρεται ὅτι ἦταν ἱεροδιάκονος. Εἶναι καί αὐτό χαρακτηριστικό στοιχεῖο τοῦ ἔνθεου ζήλου του γιά τήν διακονία τοῦ λόγου τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ καί τοῦ ἦταν ἀδύνατον τό Εὐαγγέλιο νά παραμένει «κλειστό».

Ἄλλο σημεῖο εἶναι ὅτι ὅταν μετά ἀπό ταλαιπωρίες διορίστηκε τελικά ἱεροκήρυκας στούς νομούς Φθιωτιδοφωκίδας καί Εὐβοίας οὐδόλως παρέμεινε ἀργός ἢ ἕνας «τυπικός» ὑπαλληλικοῦ τύπου ἱεροκήρυκας.

Ὁ Ἅγιος ἀνέπτυξε σπουδαία δράση μέ ἔνθεο ζῆλο καί πνεῦμα διάκρισης ἐπισκεπτόμενος πόλεις καί χωρία ἱεουργῶντας, κηρύττοντας καί ποικιλότροπα βοηθῶντας τούς συνανθρώπους του. Μία λεπτομέρεια ἀξιοπρόσεκτη εἶναι ἡ ὁμιλία του τό 1893 στό Γυμναστικό Σύλλογο Κύμης μέ θέμα: «Περί γυμναστικῆς» καί ἡ ὁμιλία του πρὸς τούς μαθητές τοῦ Γυμνασίου Λαμίας μέ θέμα: «Λόγος πρὸς τούς ἐφήβους». Αὐτά δείχνουν τήν εὐρύτητα τοῦ πνεύματός του.

Ὁ Ἅγιος, ἐπίσης, ὑπῆρξε ὑπόδειγμα Διευθυντοῦ στή Ριζάρειο Ἐκκλησιαστική Σχολή ἐπὶ 14 χρόνια. Τρία περιστατικά μικρά ἀλλά μεγάλα σέ πνευματικότητα ἀξίζει ν' ἀναφέρουμε: Ὄταν ἕνας σπουδαστής ἔκανε ἕνα σοβαρό παράπτωμα, ὁ Ἅγιος θεώρησε τόν ἑαυτό του ὑπεύθυνο καί προχώρησε σέ αὐστηρή νηστεία μή προσερχόμενος οὐδόλως στήν τράπεζα. Τό μέτρο αὐτό πραγματικά συνέτισε τούς σπουδαστές. Ἄλλη φορά, ὅταν ἀσθένησε ὁ ἐπιμελητής τῆς Σχολῆς δέν δίστασε ὁ ἴδιος νά καθαρίζει τούς ἰδιαίτερους χώρους γιά νά μή ὀδηγηθεῖ στήν ἀπόλυση ὁ ἐργαζόμενος. Καί τό τρίτο γεγονός εἶναι ὅτι πολλές φορές, ὁ Ἅγιος τίς νύκτες,

έβγαινε έξω στόν κήπο καί κάτω από τά δένδρα χωρίς νά τόν βλέπει κανείς, προσευχόταν γιά όλους τούς διδάσκοντες καί διδασκομένους τῆς Σχολῆς, ἀλλά καί γιά όλόκληρη τήν πόλη τῶν Ἀθηνῶν. Παραδείγματα ύψιστης πνευματικότητας, ταπεινοφροσύνης καί διαπαιδαγώγησης.

Λεπτομέρεια ούσίας εἶναι ἀκόμη ἡ ἐπικοινωνία του μέ σπουδαῖες μορφές, ὅπως τόν ἅγιο παπά-Νικόλα τόν Πλανᾶ, τούς Ἀλεξ. Παπαδιαμάντη καί Ἀλ. Μωραϊτίδη, τόν γέροντα Δανιήλ Κατουνακιώτη, τόν μοναχό Ἀβιμελέχ Μπονάκη κοντά στά Καυσοκαλύβια, τόν Σεβ. Ἱερόθεο Μητρόπουλο, ἀρχιεπίσκοπο Πατρῶν καί Ἡλείας, τόν π. Εὐσέβιο Ματθόπουλο, τόν π. Πανάρετο Δουληγέρη, τόν π. Ἱερώνυμο Σιμωνοπετρίτη κᾶ. Αὐτές οἱ ἐπικοινωνίες δέν ἦταν τυπικές ἢ ἀπλῶς φιλικές. Ἦταν συναντήσεις πνευματικοῦ περιεχομένου, ὠφελίμων λόγων προσευχῆς καί ἱεροῦ στοχασμοῦ. Ἰσχύει, ἐν προκειμένῳ, ἐκεῖνο τῶν ἀρχαίων χρόνων: «Ἀββᾶ, εἶπε λόγον», ὅταν γινόντουσαν τέτοιας μορφῆς συναντήσεις.

Λεπτομέρειες πού δείχνουν τό κεφάλαιο ἀρετῶν του ἔχουν καί ἐπισκέψεις στήν Πάτρα, στό Λαύριο, στή Σκόπελο, στή Πάρο, στή Σύρο, στήν Τήνο καί ἀλλαχοῦ. Χαρακτηριστική ἦταν ἡ μετάβασή του στή Τήνο, ἀρχές τοῦ μηνός Ἰουλίου τοῦ 1901. Ὅταν ἐπῆγε στή νῆσο, ὁ τοπικός τύπος δέν ἔκαμνε καμμία ἀναφορά. Ὁ ἅγιος προσκύνησε στήν Παναγία τήν Μεγαλόχαρη, ἐπεσκέφθη τό μοναστήρι τοῦ Κεχροβουνίου, τέλεσε Θ. Λειτουργία, κήρυξε τόν θεῖο λόγο. Δέν ἔμεινε γιά μεγάλο χρονικό διάστημα. Ἐκ τῶν ὑστέρων, ἡ τοπική ἐφημερίδα «Πρόοδος» (14.7.1901) ἔγραφε τά παρακάτω: «Ἀνεχώρησε τήν παρελθ. Τρίτην ἐπιστρέφων εἰς Ἀθήνας ὁ Σ. Μητροπολίτης Πενταπόλεως καί διευθυντής τῆς Ριζαρείου Σχολῆς Κοσ Νεκτάριος Κεφαλάς, συνοδευθεῖς μέχρι τοῦ ἀτμοπλοίου ὑπό τοῦ κλήρου τοῦ Ἱ. Ἰδρύματος καί τῆς πόλεως μας καί ὑπό τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἱ. Ναοῦ Εὐαγγελιστρίας. Κατά τό δεκαήμερον διάστημα τῆς ἐνταῦθα διαμονῆς του ἐπεσκέφθη τήν ἐν Κεχροβουνίῳ Γυναικείαν Μονήν, ἐπί διήμερον παραμείνας ἐν αὐτῇ. Ὡμίλησε δέ ἐν τῇ θείᾳ λειτουργίᾳ περί τῆς κατὰ Θεόν πολιτείας, τῶν μοναζουσῶν καί ἐν γένει περί τοῦ βίου τόν ὁποῖον πρέπει νά διάγωσιν οἱ μοναχοί, ἵνα τῆς Οὐρανίου ἀξιωθῶσιν βασιλείας. Ἐξεφράζετο δέ εὐμενέστατα κατὰ τήν ἐκ τῆς Μονῆς ἐπιστροφήν του περί τῶν ἀγαθῶν ἐκείνων πλασμάτων τῶν ἐν ἀρετῇ ὄντως χριστιανικῇ πολιτευομένων.

Ἐπίσης ἐν συρροῇ μεγίστη προκληθείση ἐξ εἰδοποιήσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἱ. Ἰδρύματος ὠμίλησεν ὁ Ἅγιος Πενταπόλεως ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τῆς Εὐαγγελιστρίας τήν παρελθ. Κυριακὴν κατὰ τήν θείαν λειτουργίαν. Ὡς θέμα τοῦ λόγου του ἔλαβε περικοπὴν τινὰ τοῦ Εὐαγγελίου τῆς ἡμέρας ἐκείνης: «Ὑμεῖς ἐστέ τό φῶς τοῦ κόσμου», ὅπερ ὁ Χριστὸς πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ εἶπεν ἐν τινὶ διδασκαλίᾳ του γενομένη εἰς ὅρος τι τοῦ ὁποίου τό ὄνομα δέν ἀναφέρουσιν οἱ Εὐαγγελισταί».

Ἐν προκειμένῳ, μίλησε ἡ πράξις, ὅπως ἐκφραζόταν μέ τήν εὐλαβεστάτη βιοτὴ του.

*

Ἄν ἔλθουμε τώρα στήν Ἱ. Μονή τῆς Ἀγίας Τριάδος πού ἵδρυσε στή θέσιν «Ξάντος» στήν Αἴγινα καί ἀπό τίς πολλές λεπτομέρειες τῆς ἐκεῖ βιοτῆς του διακρίνουμε μερικές πολύ χαρακτηριστικές ἀλλά μέ βαθύτερο νόημα. Ἀναφέρουμε τίς χειρωνακτικές ἐργασίες ἀπό τόν ἴδιο, ὅπως ἐπίσης τήν καλλιέργειαν τῶν κήπων, τίς περιοδεῖες του σέ φτωχές οἰκογένειες στή νῆσο πρὸς παντός εἶδους ἐνίσχυση, τήν ἐπιλογὴ ὡς ἡγουμένης μιᾶς τυφλῆς, τῆς Ξένης μοναχῆς «διὰ τήν σύνεσιν καί τήν ἀρετὴν αὐτῆς». Νά προσθέσουμε τίς δεήσεις του γονατιστός στόν Ἑσταυρωμένο τοῦ Ἱεροῦ Βήματος καί τίς προσευχές του στήν Παναγία στό κελί του. Καί τέλος τό ἀτάραχον τῆς συμπεριφορᾶς του καί τήν ἀνεξικακίαν του στή δοκιμασία πού ὑπέστη μέ τήν ψευδῇ καταμήνυση καί συκοφαντίαν ἐναντίον του. Ὁ Θεὸς ἀπένειμε τήν δικαιοσύνην, ἐν προκειμένῳ.

Εἶναι γεγονός ὅτι ὁ Ἅγιος δοκίμασε τὴ θλίψη τόσο στά χρόνια, πού διηκόνησε στό Πατριαρχεῖο τῆς Ἀλεξανδρείας, ὅσο καί σέ κατοπινὰ χρόνια μέ ποικίλες ἀντιξοότητες, συκοφαντίες καί δοκιμασίες τῆς ζωῆς. Ἦπιν πολλά πικρά ποτήρια ἀπό ψευδαδέλφους, ἀπό πρόσωπα τῆς ἐξουσίας, ἀπό ἀσεβεῖς καί ἀνευλαβεῖς συνανθρώπους του. «Γλυκὸ ψωμί δέν ἔφαγε» στή ζωὴ του. Ὅμως, ὁ Ἅγιος Ἱεράρχης, ἤξερε νὰ λέγει: «Ὑπὲρ ἑμαυτοῦ οὐκ ἀπολογήσομαι. Προσευχηθεῖτε ὑπὲρ τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ (γιά τόν ἀνακριτὴ). Καί γι' αὐτὸν ἐσταυρώθη ὁ Κύριος» καί σέ ἄλλη περίπτωσι «Οὐδέποτε περὶ οὐδενὸς ἐμελέτησα κακόν, μόνον τὸ ἀγαθὸν ἐμελέτησα καθ' ὅλην τὴν ζωὴν μου». Ὅλες τίς ἀδικίες σέ βάρος του τίς ὑπέμεινε ἀγόγγυστα μέ τήν ὑπομονὴ τοῦ Χριστοῦ, μέ τήν βαθυτάτη πίστιν του, μέ τό ταπεινὸ φρόνημα καί μέ τίς ἀδιάλειπτες προσευχές του. Καί πράγματι, ἴδιον τοῦ Ἀγίου ἦταν ἡ ὑπομονή. Εἶχε μεγάλη ὑπομονὴ καί καρτερίαν ἀφήνοντας καί στόν σύγχρονον πονεμένο καί κουρασμένο ἄνθρωπον μέγα ὑπόδειγμα. Ἰδού τί ἔλεγε:

«Ἄς ἀνδρισθῶμεν καὶ ἃς ὑπομείνωμεν ὀλίγον, ἵνα τύχωμεν τῆς οὐρανίου χαρᾶς καὶ τῆς θείας δόξης. Φιλοσοφήσωμεν ἐπὶ τῶν πραγμάτων τοῦ κόσμου, ὅπως ἀπαθέστεροι προβῶμεν. Ἐλπίσωμεν ἐπὶ τὸν Θεὸν καὶ Αὐτός, ὁ τὸν παράλυτον

θεραπεύσας, θέλει βοηθήσει καὶ ἡμᾶς πάσχοντας. Μικρὸν ἔτι καὶ ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἔρχεται. Ὑπομείνωμεν ἔτι ὀλίγον διὰ τὴν οὐράνιον βασιλείαν. Ὁ γὰρ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται».

Καί γιὰ τὴν καρτερίαν ἔλεγε: «Καρτερία, ὑπομονὴ λύπης ἕνεκα τοῦ καλοῦ· ὑπομονὴ πόνων ἕνεκα τοῦ ἀγαθοῦ. Ἡ καρτερία ἐνθαρρύνει τὸν ἄνθρωπον φέρειν γενναίως τὰ δεινὰ, τὰς λύπας καὶ τὰς ἀντιξόους τοῦ βίου ἐπιδρομάς καὶ ἐνισχύει αὐτὸν ἐν τῷ ἀγῶνι τοῦ βίου, ἵνα μὴ περιτραπῇ ἐκ τῆς τοῦ κλύδωνος ἐπιφορᾶς, μηδὲ ἀποβάλη, ὧν τι φέρει ἀγωγίμων τῆς ἀρετῆς. Ὁ καρτερικὸς εἶναι γενναῖος, θαρραλέος, ὑπομένει τὰς θλίψεις καὶ ἐλπίζει ἐπὶ Κύριον τὸν Θεὸν αὐτοῦ». Καί μία ἀκόμη λεπτομέρεια τοῦ ἥθους του ἦταν ἡ μετάβασή του καί ἡ νοσηλεία του στό Ἀρεταίειο νοσοκομεῖο Ἀθηνῶν τό 1920. Νοσηλεύθηκε ὡς ἕνας ἀπλὸς μοναχὸς σέ θάλαμο γιὰ τοὺς ἄπορους, ἀγνοοῦμενος ἀπ' ὅλους. Ἀλλ' ἐκεῖ, ὁ Θεὸς φανέρωσε καί τὴν ἀγιότητά του, ὅταν μετὰ τὴν ὀσιακὴ κοίμησή του εὐωδίασε τό ἱερὸ λείψανό του καί ὅλος ὁ θάλαμος τοῦ νοσοκομεῖου ἀλλὰ ἐκεῖ ἔγινε καί τό γνωστὸ πρῶτο θαῦμα.

Ὅλα αὐτὰ καταδεικνύουν μέσα ἀπὸ ὀλίγες μόνον λεπτομέρειες τοῦ βίου του, πού ἐξεθέσαμε, ὅτι ὁ Ἅγιος Νεκτᾶριος Πενταπόλεως εἶναι, τῷ ὄντι, μία μεγάλη πατερικὴ μορφή. Εἶναι ἀναμφισβήτητα ὁ χαριτόβρυτος ἅγιος τῶν ἀρετῶν. Ὑπέστη στή ζωὴ του πικρίες καί ἀδικίες, δοκίμασε φτώχεια καί ταλαιπωρίες ἀλλὰ κέρδισε τὸν ἀμαράντινο στέφανο τῆς ἀγιότητος.

Ἀλήθεια, ἐκεῖνο τό ἱλαρὸ βλέμμα του, πόσα δέν ἔχει νὰ μᾶς πεῖ.